

**Estructura Social i Política****2012/2013**

Codi: 103045

Crèdits ECTS: 6

| Titulació                     | Pla                       | Tipus | Curs | Semestre |
|-------------------------------|---------------------------|-------|------|----------|
| 2501933 Graduat en Periodisme | 971 Graduat en Periodisme | FB    | 1    | 1        |

**Professor de contacte**

Nom: Joana Diaz Pont

Correu electrònic: Joana.Diaz@uab.cat

**Utilització d'idiomes**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits per fer aquesta assignatura.

**Objectius**

Aquesta assignatura és impartida per professors de l'àrea de Ciències Socials, concretament del Departament de Sociologia i del Departament de Ciència Política i Dret Públic.

L'objectiu bàsic d'aquesta assignatura és proporcionar un coneixement adequat de les diferents eines i conceptes que des de les ciències socials s'han formulat per a l'estudi de:

- Les estructures socials de les societats avançades.
- Els moviments socials contemporanis.
- La presència i les formes de la política en la societat.
- Les institucions bàsiques de la política en les societats avançades.

En aquest sentit, l'assignatura ofereix els coneixements bàsics per a entendre l'estructura de la nostra societat, amb els seus principals eixos de desigualtat, els moviments socials més significatius i les institucions polítiques que regulen la distribució del poder, els conflictes i la vida social.

El fet de ser una assignatura de primer curs fa que tingui una vocació introductòria i, per tant, els temes es focalitzaran en un volum reduït de conceptes bàsics però imprescindibles per a continuar la formació posterior dels i les estudiants de Ciències de la Comunicació.

Les classes teòriques es combinaran amb la realització de seminaris on es treballaran els diferents conceptes exposats en les classes teòriques a partir de la programació de lectures específiques, amb un calendari de debats i d'exposicions. Es pretén que cada estudiant/a participi de manera activa a les classes i en els diferents debats amb l'objectiu de guanyar capacitat de raonament des d'una perspectiva crítica i informada. Així mateix, s'articularen diferents activitats per a potenciar el treball en grup.

**Competències**

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les

dimensions social, econòmica, política i cultural.

- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

## **Resultats d'aprenentatge**

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Definir els conceptes bàsics de l'anàlisi sociològica.
3. Definir els conceptes bàsics de la ciència política.
4. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
6. Fer una lectura crítica de textos de contingut sociològic i polític per fonamentar la interpretació periodística.

## **Continguts**

### **Part 1: Conceptes bàsics de Ciència Política**

- 1.- Societat i política. Poder i legitimació.
- 2.- Estat i estat-nació.
- 3.- Les dictadures ("antigues", contemporànies)
- 4.- Les democràcies (liberal, social, cosmopolita)
- 5.- La distribució de poder en les democràcies actuals: els governs, els parlaments, els tribunals.
- 6.- La superació de l'Estat-nació: Unió Europea i organismes internacionals
- 7.- Individu i grups en la política: socialització, comportament, cultura política
- 8.- Els actors polítics col·lectius (partits, grups d'interès)
- 9.- El resultat de la política: les polítiques públiques

### **Part 2: Conceptes bàsics de sociologia, estructura social i moviments socials**

- 1.- Individu i societat, cultura i socialització.
- 2.- De la societat industrial a la postindustrial. La societat del risc.
- 3.- L'estructura social i l'anàlisi de les desigualtats.
- 4.- Desigualtats de classe social i la seva evolució (segles XIX-XXI).
- 5.- Altres eixos de desigualtat: gènere, edat i ètnia (migracions i relacions nord-sud).
- 6.- Moviments socials "clàssics": sindicats i moviments obrers.
- 7.- "Nous" moviments socials: feminisme, pacifisme, ecologisme, etc.
- 8.- Globalització, desigualtats i moviments altermundialistes.

## **Metodologia**

## 1. Classes teòriques

El professorat realitzarà una exposició dels principals conceptes i propostes teòriques en cada unitat d'estudi. Així mateix s'explicaran casos concrets que exemplifiquin els diferents conceptes estudiats.

## 2. Seminaris

Els seminaris consistiran en la discussió, exposició i debat d'una sèrie de lectures seleccionades sobre els continguts temàtics de l'assignatura. A l'inici del curs el professor indicarà aquestes lectures i el calendari d'exposicions i debats. Es faran discussions i posteriorment es demanaran treballs de reflexió sobre algunes d'aquestes lectures (a l'inici del curs es donaran les instruccions concretes).

## 3. Tutories

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories individuals i/o de grup. El professorat de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

## 4. Campus Virtual de l'assignatura

El campus virtual i/o l'aula moodle (en funció de cada professor) seran els espais que vehicularan la informació relacionada amb l'organització de l'assignatura, així com diversos materials complementaris.

## Activitats formatives

| Títol                                            | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|--------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>                          |       |      |                          |
| Activitats d'avaluació                           | 7,5   | 0,3  | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |
| Classes magistrals i altres sessions a l'aula    | 37,5  | 1,5  | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |
| Seminaris                                        | 15    | 0,6  | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |
| <b>Tipus: Supervisades</b>                       |       |      |                          |
| Tutories grupals i individuals                   | 7,5   | 0,3  | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |
| <b>Tipus: Autònomes</b>                          |       |      |                          |
| Lectures, Treball, Preparació de proves escrites | 82,5  | 3,3  | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |

## Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en l'avaluació continuada del procés d'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne i constarà de:

- Realització d'**1 prova** individual i per escrit (**40% del total de la nota**), sobre els conceptes impartits en les classes teòriques i en els seminaris.
- Realització de **2 treballs** (**50% del total de la nota**), 1 per la part de sociologia (25%) i 1 per la part de ciències polítiques (25%). Aquests treballs consistiran en reflexions raonades que es faran a partir de les lectures, instruccions i terminis que s'indicaran per part de cada professor a l'inici del curs.
- Intervenció als **8 seminaris** (**10% del total de la nota**, 5% sociologia / 5% ciències polítiques).

Consideracions sobre el funcionament dels mecanismes avaluatius:

1) S'enten que el procediment per a aprovar l'assignatura és el seguiment de tots els instruments d'avaluació continuada, és a dir: la participació en els 8 seminaris, la realització individual d'1 prova escrita i el lliurament de 2 treballs.

2) Totes les activitats proposades s'han d'aprovar amb un 5 com a mínim per superar l'avaluació continuada.

3) Hi haurà una prova de reavaluació per a aquells alumnes que, havent seguit l'avaluació continuada, no n'hagin superat alguna de les seves parts. L'estructura, contingut i barems per poder-se presentar a aquesta prova seran determinats en el seu moment pels professors de l'assignatura.

5) Cada professor establirà un mecanisme i uns terminis de revisió de tots els materials que formen part de l'avaluació (preferiblement al llarg del curs, però sempre abans de tancar les actes). Els i les alumnes podran sol·licitar aquesta revisió als respectius professors si ho consideren pertinent.

## Activitats d'avaluació

| Títol     | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-----------|-----|-------|------|--------------------------|
| Exàmens   | 40% | 0     | 0    | 2, 3                     |
| Seminaris | 10% | 0     | 0    | 4, 5, 6                  |
| Treballs  | 50% | 0     | 0    | 1, 5, 6                  |

## Bibliografia

AGUILA, R. del (comp.). *Tratado de Ciencia Política*, Madrid: Trotta, (diverses edicions)

ÁLVAREZ-URÍA, F.; VARELA, J. (2009). *Sociología de las instituciones*. Madrid: Morata.

BEALEY, F. *Diccionario de Ciencia Política*, Madrid: Istmo. (diverses edicions)

BECK, U. (1998). *La sociedad del riesgo*. Barcelona: Paidós.

BELTRAN, E.; MAQUIEIRA, V. (eds.) (2001) *Feminismos. Debates teóricos contemporáneos*. Madrid: Alianza.

BOBBIO, N. *Estado, gobierno, sociedad*. Barcelona: Plaza-Janés. (diverses edicions)

BOGDANOR, V. (ed.) *Enciclopedia de las Instituciones Políticas*, Madrid: Alianza. (diverses edicions)

CAMINAL, M. (ed.) *Manual de Ciencia Política*, Madrid: Tecnos. (diverses edicions)

COLOMER, J.M. *Ciencia de la política*, Barcelona: Ariel. (diverses edicions)

LIPJHARDT, A. *Modelos de democracia*. Barcelona: Ariel. (diverses edicions)

MARUANI, M.; ROGERAT, C.; TORNIS, T. (dirs.) (2000). *Las nuevas fronteras de la desigualdad*. Barcelona: Icària.

MIGUÉLEZ, F.; GARCIA, T.; REBOLLO, O.; SÁNCHEZ, C.; ROMERO, A. (1997). *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona: Proa-UAB.

RAMBLA, X. (coord.); MORA, E.; MORENO, S.; PARELLA, S.; TARABINI, A.; VERGER, T. (2008). *Les fractures de l'estructura social*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

RIECHMANN, J.; FERNÁNDEZ BUEY, F. (1994). *Redes que dan libertad*. Barcelona: Paidós.

RODRIGUEZ AGUILERA, C.- VILANOVA, P. *Temas de Ciencia Política*, Barcelona: Ed. PPU. (diverses edicions)

edicions)

SAVATER, F. *Política para Amador*, Barcelona: Ariel. (diverses edicions)

VALLÈS, J.M. *Ciencia Política. Una introducción*. Ariel: Barcelona. (diverses edicions)

WEBER, M. *El político y el científico*. (diverses edicions)